

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

необходимого. Рекомендуется усиление светотени для художественной выразительности произведения (20 часов).

2. Живописная задача постановки «Полуфигура молодой натурщицы» – использование тёплой гаммы одежды и светлого нейтрального фона. Найти пластику ровно сидящей фигуры. Учесть соотношение прямых и извилистых линий (24 часа).

3. Композиция тематической постановки «Фигура человека на сложном фоне в сочетании с натюрмортом» (28 часов).

4. Композиция «Натурщица со спины на спокойном темном фоне». Задача – выявить на холсте пластику силуэта фигуры в сочетании с геометрически упорядоченными складками драпировок. Выявить цветовую гармонию (24 часа).

Выполнять работы следует в технике масляной живописи на холстах (размер от 100x70).
Общий объем курса – 96 часов.

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН В МАЙСТЕРНІ МОНУМЕНТАЛЬНОГО ЖИВОПИСУ НАОМА (ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ)

Пилипенко І. Я.

Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, Україна

Історія Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури від її заснування у 1917 р. до сьогодні знаходить відображення в спеціальній літературі. Актуальним залишається здійснення ретроспективного аналізу методики викладання профільних дисциплін академічної майстерні монументального живопису, яка за роки існування знала періоди розквіту (1920-ті рр.), утисків і забуття (1935–1965), відродження (з 1965).

В 1917–1935 роках монументальне мистецтво переживало період розквіту, реалізуючи прикладну функцію мистецтва по формуванню матеріально-предметного середовища. В майстернях М. Бойчука, Л. Крамаренка, А. Тарана активно втілювалися нові педагогічні концепції, експериментальні дисципліни, проводилися заняття з кольору, об'єму та простору. Реформи 1920–1930-х рр. стосувалися не тільки зміни назви вузу, але й його структури, спеціалізації, навчальних програм і планів, методики навчання. Реформа 1934 р. змінила систему вітчизняної художньої освіти: централізація навчальних програм з фахових дисциплін, відродження академічної системи навчання, уніфікація методів викладання, навчальних планів. Пріоритетність станкових форм мистецтва зумовила призупинення підготовки спеціалізації «монументальне мистецтво», що відновилася тільки після 1965 р.

Сьогодні кафедра живопису та композиції здійснює підготовку фахівців станкового і монументального живопису за спеціалізацією: художник-живописець і художник-живописець-монументаліст. З 1994 р. професором М. Стороженком створена навчально-творча майстерня монументального живопису і храмової культури, де вивчають техніки фрескового стінопису, мозаїки, вітражу, яєчної темпері, олійного живопису. Сакралізація мистецтва, що вирішується в цій майстерні, співпадає з принциповими методологічними та естетичними засадами школи М. Бойчука. Поєднання національних традицій з новаціями українського мистецтва першої третини ХХ ст., використання академічно-наукової та копіювально-релігійної складових в методиці виховання майстрів-монументалістів може слугувати основною передумовою для створення сучасних моделей художньо-мистецьких реформ, що потребує подальшого дослідження.

ХУДОЖЕСТВЕННО-СТИЛИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ АКАДЕМИЧЕСКОЙ ПОСТАНОВКИ ПО ЖИВОПИСИ: АКТУАЛЬНЫЕ ЗАДАНИЯ ДЛЯ СТУДЕНТОВ 4 КУРСА ХГФ

Пономаренко М. В.

Университет Ушинского, Украина

«Теория и практика живописи» является одной из базовых дисциплин для студентов 4 курса ХГФ. На сегодняшний день программа рассчитана на 134 часа аудиторных занятий и направлена на овладение теоретическими знаниями и практическими навыками по академической живописи одетой полу-фигуры (4 постановки) и постановки с обнаженной натурой в полный рост (4 постановки). Сокращение часов, отведенных на данную дисциплину, делает невозможным

выполнение длительных детально-проработанных постановок и актуализирует изменение учебной программы с целью сохранения ее эффективности.

В связи с этим предлагается заменить одну из программных постановок практическим заданием «Художественно-стилистический анализ академической постановки» на примере студенческих работ мастеров украинской живописи: Т. Яблонской, Т. Голембиевской, М. Ряснянского и других художников. Задание предвещает аудиторную работу студентов над академическими постановками с натуры и рассчитано на 12 часов. Цель задания – анализ различных способов решений композиционных и живописных задач на примере аналогов академических постановок, развитие способности студентов самостоятельно ставить задачи в их собственных работах. В ходе выполнения задания используется бумага и гуашь. Студенты создают эскизы, в которых исследуются пути решения следующих задач мастерами искусств:

1. Композиционное расположение фигур в пространстве.
2. Решение пространственных планов, перспективных эффектов, ракурса, точки зрения, фона.
3. Организация светотональной композиции: ритмические ряды светов и теней, их количественное соотношение.
4. Построение цветовой композиции: монохромная или полихромная, цветовая пара, заложенная в основу колорита, тепло-холодность палитры, характер цвета (сложный, простой, насыщенный и т.д.), особенности красочных фактур, цветовые ритмические ряды.
5. Использование основных средств и приемов выразительности: точка, линия, пятно, интервал, очерк, обобщение, стилизация, контраст и нюанс, симметрия и асимметрия, метр, ритм.

В качестве теоретической основы данного задания используется авторская разработка «Структурная схема анализа формообразующих составляющих станкового живописного портрета», являющаяся частью, защищенной мною в 2016 году диссертации по искусствоведению на тему: «Художественно-стилистические особенности станкового портрета в живописи Харькова XX – XXI ст.». Результаты, полученные в работе со студентами 4 курса ХГФ (2016-2017 учебный год), подтверждают эффективность разработанного нами задания.

Опыт предшественников, осмысленный и практически усвоенный современными студентами, является базой, необходимой для достижения достойных результатов.

СТВОРЕННЯ ШВИДКИХ НАЧЕРКІВ У ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА МАЛЮНКУ»: ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО»

Разінкіна О. М.

Університет Ушинського, Україна

Для закріплення навичок академічного малювання студентам з перших років навчання необхідно зрозуміти важливість самостійних занять, особливо виконання начерків. Робота над начерками розвиває гостроту бачення, привчає до цілісного сприйняття форми, допомагає формувати образне мислення. Методика створення начерків спрямована на пробудження у майбутніх фахівців почуття розкнутості і свободи у виборі теми і зображальних засобів. Швидка замальовка розвиває вміння володіти гнучким, рухливим малюнком, засобами якого можна передати дії живої людини, характерні риси, міміку, жест, тощо.

Для самостійної роботи студентам 2 року навчання рекомендовано виконувати начерки людей. Це може бути статична чи у русі фігура або група людей. Спочатку потрібно відпрацювати навички роботи над простою формою. Багато рухів під час ходи, праці, занять спортом повторюються. Спостерегаючи і аналізуючи ці рухи, доцільно вести кілька начерків одночасно. На початку навчання важливо дотримуватися таких основних етапів, як композиційне розташування у форматі, визначення пропорцій. Якщо натура зберігає нерухомість, треба негайно перейти до уточнення наміченого, вносячи те, що при первинному спостереженні відразу визначилося як загальне і характерне, притаманне тільки їй. Чим точніше початок, тим простіше продовження. Швидкість виконання начерку не повинна означати поспішності. Незалежно від часу потрібно представити (сформулювати) у своїй уяві начерк немовби вже втіленим у певному матеріалі і прийомі. І після цього, чим впевненіше йде перо, олівець чи пензель, тим швидше і точніше вийде малюнок.

Для розвитку цілісного бачення можна рекомендувати вести малюнок не відриваючи пера, пензля, олівця від паперу, малюючи одним рухом. Це один з прийомів, які виробляються систематичною практикою. Можуть бути начерки як лінійні, так і в поєднанні з тоном, штрихом, плямою і т.ін. Студенти у процесі навчання повинні постійно фіксувати свої спостереження, це повинно стати потребою. Завдяки численним вправам, в начерках накопичується багаж зорових вражень.